

Ulrika Ingemarsdotter är frilansande skribent i egna företaget Ingemarsdotter Kommunikation. Hon har 140 poäng i framför allt svenska och retorik, men har även läst journalistik.

Bloggar: en demokratisering av ordet

Demokratiska tangentbord. Journalister och etablerade tidningar har inte längre ensamrätt på den offentliga debatten. Bloggare erbjuder alternativa källor och kampen står om läsarna. Ulrika Ingemarsdotter ser här närmare på ett retoriskt fenomen, som kanske kommer att ändra vår uppfattning av media och journalistikens roll.

Retorik förknippas till mångt och mycket med “konsten att övertyga”, och detta i sin tur förknippas ofta med politikernas önskan att föra fram just sitt budskap på ett vinnande sätt. Åtminstone har det varit så; numera är det ofta journalistkåren som står i fokus som budbärare av åsikter, och många är de röster som pekar på att journalister inte längre är så objektiva som man skulle önska. Om att många bloggläsare inte litade till vad som sades i media i samband med Dagens Nyheters avslöjande om Alexander Bards *Elitlista*, vittnar den höga trafik som många bloggare fick i samband med debatten. Folk sökte alltså alternativ information i andra källor än media.

Även om det råder yttrandefrihet i Sverige, är det långt ifrån alla som har redskap för att nå ut till en större publik än vad den egna bekantskapskretsen kan erbjuda. Så har det i alla fall varit, men nu erbjuder alltså bloggformatet alla att på ett enkelt sätt ta del i aktuella debatter – och att också nå en potentiell stor publik.

En rundfrågning bland ett antal bloggare ger vid handen att de inte sällan började blogga av en slump, och att orsaken till

att man började berodde på att man saknade ett forum eller en form att verbalisera sig i. Bloggformatet erbjuder en plattform där man är fri att publicera det man vill, och möjligheten att dela med sig av sina kunskaper är stor.

Kanske kan man börja tala om en demokratisering av ordet.

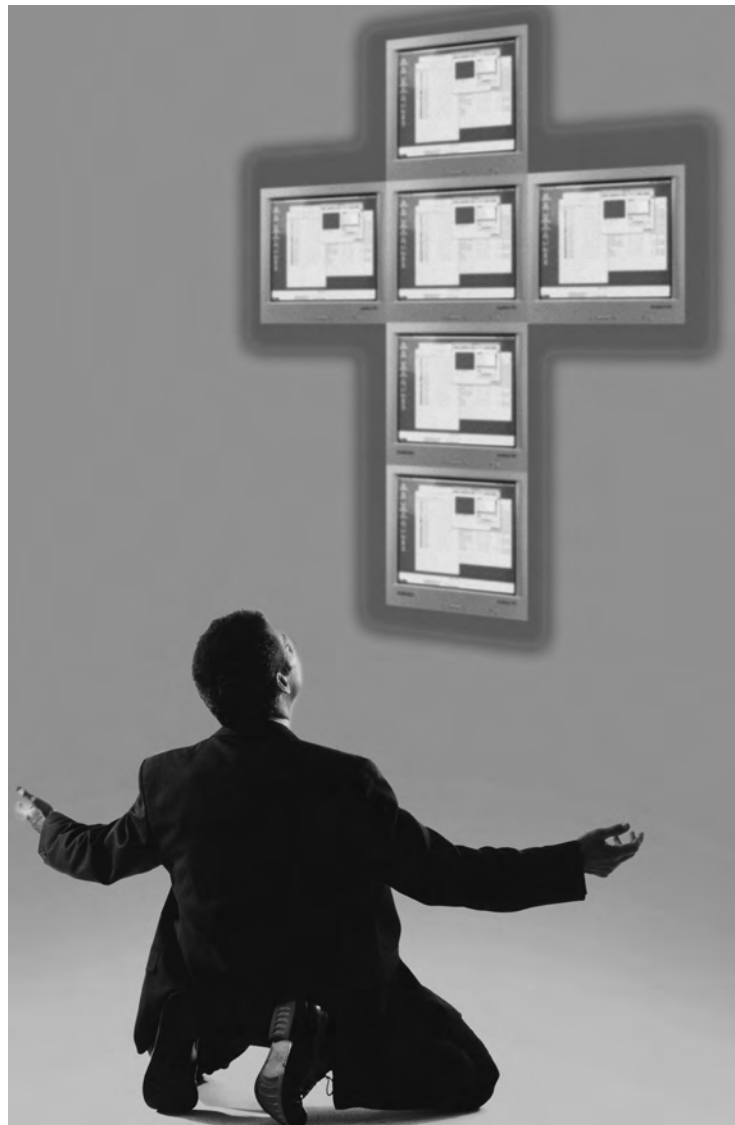
Nya röster

Även tidigare har ‘vanliga människor’ kunnat göra sin röst hörd genom till exempel insändarsidor och radioprogram såsom *Ring P1*. Dock är dessa forum inte autonoma utan inläggen filtreras oftast genom en redaktion. Till exempel så är den som ringer in till *Ring P1* helt i händerna på programledaren som styr samtalet, och kan välja att avsluta det när som helst.

Mats Rosengren citerar i “Vetenskap och retorik” den franske sociologen Pierre Bourdieus tankar om den journalistiska doxan:

Ingen diskurs... slipper undan denna sällning genom det journalistiska urvalet, det vill säga den otroliga censur som journalisterna ut-

PR-konsulten Hans Kullin har under maj 2005 genomfört en undersökning där sexhundra personer svarade på en enkät, där han bland annat har kommit fram till att bloggläsning ger en möjlighet att följa nyheter och åsikter som man inte hittar på andra ställen. Likaså riktas kritik mot traditionella medier, och att man ”ser bloggar som ett mer ärligt och transparent medium”.

övar utan att ens vara medvetna om det, genom att enbart ta till sig det som intresserar dem, det som 'fångar deras uppmärksamhet'.

Trots att allt fler använder bloggarna som en nyhetskälla, är de inte riktigt rumsrena hos mainstream-media ännu. I Dagens Nyheters kulturdel skrev för inte så länge sedan Lars Linder att han oftast somnar av "Bloggvärldens vita brus av trivialiteter". Och då det fortfarande är fler som läser dagstidningar än bloggar, får pejorativa uttalanden som detta bloggen att framstå i sämre dager.

Davids kamp mot Goliat

Att många slåss om utrymmet i media är inget nytt, och inte heller bloggarna står fria från konkurrens från just andra bloggar. För även om man började blogga av en slump är det ofta tanken på att få läsare som är drivkraften. Louise Persson med bloggen *Frihetspropaganda/Digital Prozaq* säger:

Man existerar inte riktigt om det inte finns dokumenterat. Jag tror det är en stark drivkraft för skrivandet, och något som väsentligt kommer fram i fenomenet bloggande.

Dessutom menar hon att de flesta bloggare förr eller senare blir fixerade vid läsarstatistiken, vilket bekräftas av en rundfrågning bland andra bloggare.

Louise Persson tillhör de som kan stoltsera med att ha många läsare, inte mindre än drygt 49 000 besök hade hon på sin blogg under februari. Hennes popularitet har också syns i den så kallade *Bloggkrönikan* i P1 där hon har citerats ett flertal gånger. Detta kan ju tyckas vara en paradox; media väljer vilka autonoma bloggar de ska citera. Att bli citerad i radio verkar dock vara uppskattat då de flesta gärna påpekar denna uppmärksamhet i ett inlägg på den egna bloggen.

En annan välläst bloggare är Linda Skugge som bloggar via Expressen – även Aftonbladet har ett antal journalister som bloggar i tidningens namn. Att redan etablerad media anammar bloggfenomenet kan tyckas märkligt; kanske är det en oro för 'amatörjournalisterna' ute i stugorna. Hans Kullins

Läs mer

Ulrika Ingermarsdotters egen blogg:
ingemarsdotter.blogspot.com

Andra bloggar i artikeln:
www.kullin.net
och www.louisep.com

undersökning visar dessutom att sex av tio svenska tidningar inte tillåter kommentarer på sina bloggar, vilket går stick i stäv med hur många tycker att en blogg ska fungera. Det är nämligen genom kommentarsfunktionen bloggen blir dynamisk, och det är där läsarna liksom blogginnehavaren kan föra resonemang och utveckla tankar. Är det en politisk blogg, är det inte heller ovanligt med hätska diskussioner.

Kritisk motbild

Om bloggfenomenet kommer att finnas kvar om några år är troligt, men inte säkert. Louise Persson tror dock på en fortsatt expansion för bloggarna:

Jag tror att bloggen har en enorm politisk sprängkraft, och kan fungera som en kritisk motbild till media. Men vi är inte riktigt där än. Jag tvivlar dock inte på att en del bloggar kommer få den rollen.

Kanske får vi nu se det journalistiska landskapet målas om, den doxa som journalisterna i många år har tagit för given kanske inte är det så länge till. Och bara för att det finns journalister som bloggar, är det inte detsamma som att de styr bloggfenomenet. Möjligen har de en önskan att göra det, men underökningar visar att bloggande journalister, som ju redan har etablerade rum att rumstera i, inte läses i någon större utsträckning av andra bloggare.

Kommer då journalistiken att slås ut av bloggarna? Nej, det är knappast troligt. Det ethos en journalist trots allt besitter hos den stora allmänheten är nog svår att rubba, och att som ensam bloggare försöka konkurrera med en hel yrkeskår låter sig knappast göras. Däremot har bloggarna sett till att journalister inte längre har ensamrätt på ordet i samhällsdebatten: litat man inte på vad som sägs i etablerad media finns det numera alternativa källor att vända sig till.